

ЗОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 6.

ЦАРИГРАДЪ, ФЕВРУАРІЙ 1870.

БРОЙ 2.

ЗАДАТЪКЪ-ТЪ НИ ЗА НОВЪ-ТЪ ГОДИНЪ.

Надѣмъ ся всички-тѣ читатели на *Зорницѣ*-тъ да сѣ чели съ одобритіе мысли-тѣ ни зарадъ общо-то просвѣщеніе, колко е недостатъчно и да бѣхъ изразявани-тѣ въ първый-тъ ни брой. Ще ли ся наречемъ многодързостны ако смѣемъ и да хранимъ надеждѣ че поне нѣколица отъ тѣзи читатели сѣ зели въ пристойно уваженіе тѣзи наши прѣдложенія и сѣ захванѣли вече да ги турятъ въ дѣйствиe? Ако имамы честь да съучествуваме въ това богоугодно дѣло което споменѣхмы въ прѣдидущій-тъ си брой, и ако, чрѣзъ вліяніе-то на наши-тѣ думы, бѣждѣтъ насърдчаны нѣкои да исплатятъ вѣрно и честно този умственъ и душевенъ дантъкъ, койго народъ-тъ имъ изысква отъ тѣхъ, то ный ще бѣдемъ възмѣздени и благодарни.

Да ся не забравя че *този дантъкъ е отъ всякого читателя по единъ новъ ученикъ за прѣзъ тѣзи години*. Като помните че чрѣзъ това даване вы сами ся обогатявате, и на сѣщо-то врѣме туряте въ рацѣ-тѣ на съсѣды-тѣ си ключъ съ койго ся отварятъ неисчерпаемы скровища, мыслимъ че мъчно ще намѣрите извиненіе за отбѣгване-то отъ плащаніе-то на този дългъ.

Това ный не написахмы само съ идеѣ-тъ да напълнимъ листъ-тъ си, но отъ срдечно усѣщаніе на неизбѣжнѣ-тъ нуждѣ кождо има Българскій-тъ народъ да земе нѣкои по дѣятелны и по обширны мѣрки за изучаваніе-то на земледѣльческій-тъ си класъ ако не ще да бѣде погълнѣтъ въ усремленіе-то къмъ наукъ-тъ което

характеризира настоящій-тъ вѣкъ. Сега е вѣкъ-тъ на просвѣщеніе-то. Минѣ ся онова врѣме когато ся считаше народъ споредъ брой-тъ на жители-тѣ; сега умствени-тѣ имъ качества ся гледатъ, и степень-тъ на просвѣщеніе-то имъ е това що имъ опрѣдѣлява мѣсто-то имъ между народы-тѣ. Единъ народъ може да брой и педесетъ милиона души както нѣкои отъ Африканскы-тѣ и Азіатскы-тѣ народы; но вліяніе-то му въ свѣтъ-тъ да ся не усѣща защото е неученъ, а другъ единъ да бѣде малолуденъ но вліятеленъ поради просвѣщеніе-то си.

Българскій-тъ народъ състои отъ двата разряда; граждани-тѣ и селяни-тѣ. Подразумѣва ся подъ тѣзи названія, жители-тѣ въ голѣмы-тѣ градища, които сѣ повечето или търговци или художници, и жители-тѣ въ села-та, които сѣ повечето земледѣлци. За тѣзи послѣдни-тѣ, които сѣ и по голѣма-та часть отъ народа, е най голѣма-та ни грижа, какъ да ся подбудѣ въ тѣхъ едно стремленіе къмъ ученіе-то подобно на това което е поченѣто вече между братія-та имъ по градове-тѣ.

Въ градове тѣ влѣзѣтъ вече този духъ на напѣдуваніе, и слѣдъ малко врѣме ще видимъ че ще ся счита срамотно нѣщо за единъ момъкъ да не знае да чеге и да пише. Но този духъ още не ся е показалъ между земледѣлцы-тѣ. Рачо орачъ-тъ казва: "Баща ми е орачъ, сѣялъ и жыѣлъ безъ да знае книгѣ, и менъ защо ми е?" Братъ му Тодоръ, бакалинъ-тъ, (койго съ врѣме побѣгнѣтъ отъ село-то за да стане гражданинъ) не раз-

сѣжда тѣй но подѣ влияніе-то на духъ-тъ що владѣе въ града, той казва: "Дѣ-до ми караше дюкенъ-тъ си безъ да има *тефтеръ*, но сега азъ ако искамъ да живѣѣхъ между хора-та и да печелѣхъ пары и да карамъ работѣ-тъ си честно, трѣба да знаѣхъ да *дѣрѣхъ редовенъ тефтеръ*, и тѣй ще ся научѣ азъ да четѣ и да пишѣ."

Сега задатѣ-тъ прѣдѣ всички онѣзи които искатъ да работятъ за общо-то просвѣщеніе е това, какъ да искоренимъ тѣзи лѣжливи и вредители идеѣ че на земледѣлецъ-тъ не трѣба учение, и какъ да ся запали въ умове-тъ на онѣзи които сѣ земледѣлци и които ще си останѣтъ земледѣлци, това силно желаніе да научатъ да четѣтъ и да пишѣтъ.

ПѢТЕНЕСТВИЕ ВѢТРѢ ВЪ КѢЩИ.

Отдѣленіе Първо.

(Продълженіе отъ брой първый.)

Така и на земно-то кѣлбо има таквы-зи страны дѣто владѣе тишина защото ся намѣрватъ на срѣдъ между редовни-тъ и постоянни-тъ стремленія, но и въ тѣзи сѣщи мѣста по нѣкогашъ ставатъ най силны-тъ бури и выхрушки отъ нѣкои случки, както въ малкъ образъ става въ нашѣ-тъ стаѣ. Когато въ зимно врѣме отворимъ врата или прозорецъ въ единъ много затопленъ стаѣ вѣтрѣ-тъ влѣзва съ голѣмъ силѣ, но ако отъ невниманіе двѣ врата или прозорци, единъ срѣщѣ други, ся отворятъ, тогазъ стремленіе-то става по силно, растласкува нѣща-та, и прави джамове-тъ да треперятъ, и който ся улови въ тѣзи малкъ выхрушкѣ опасно е да го не хване една тежка наставка. На отворено-то поле когато чловѣкъ е добръ облѣченъ и прави движеніе нѣма опасность отъ тѣзи стремленія колкото когато сѣди въ кѣщи.

Безъ да излѣземъ вѣнъ отъ стаѣ-тъ си можемъ да опитами общи-тъ правила които владѣятъ въ въздушни-тъ измѣненія. Въ първый-тъ си разговоръ говорихмы за вѣтрѣ-тъ; отъ него зависи най много състояніе-то на *врьме-то*, съсъ сушѣ-тъ си и съ влагѣ-тъ си, съ мъглы-тъ, съ дѣждѣ-тъ и съсъ снѣгъ-тъ. За добръ-тъ ни честь вѣтрѣ-тъ не духа въ стай-тъ съ тѣзи силѣ който има въ островы-тъ Антилы за примѣръ, дѣто единъ день вѣтрѣ-тъ занесѣ единъ го-

лѣмъ топъ, но при всичко това този малкъ и ограниченъ свѣтъ нашъ (спрѣчь стая-та ни) тойима доволно силѣ и дѣятелность за да дига малкъ бури.

Въздухъ-тъ въ стаѣ-тъ ни има различни расположенія както иматъ и чловѣцы-тъ. Топлѣ става, и жедува и нѣе; ако и да не е много висока *температура-та* на стаѣ-тъ, пакъ въздухъ-тъ испива единъ малкъ водѣ безъ да го усѣщамы ний. Една капка вода пада на трѣпезѣ-тъ, подирѣ малко гледамы че ѣхъ нѣма; кѣдѣ отиде? Въздухъ-тъ ѣхъ испи; и колко по топлѣ е толкозъ повече нѣе. Той намѣрва въ стаѣ-тъ много средства за угасваніе-то на жедность-тъ си; нѣе отъ котѣлѣ-тъ, отъ самоварѣ-тъ, отъ чайникѣ-тъ и отъ мастиницѣ-тъ. Дыханіе-то що излѣзва изъ уста-та ни, има влагѣ коѣто можете да опитате катогато турите за малко врѣме рѣкѣ-тъ си прѣдѣ устны-тъ си; още по много излѣзва отъ вѣдѣ отъ тѣла-та ни чрѣзъ малкъ-тъ порусы въ кожѣ-тъ ни, толкозъ щото въ 12 часа врѣме излиза на парѣ, безъ да усѣщамы, повече отъ *половинъ литрѣ* водѣ, коѣто въздухъ-тъ испива.

Още и цвѣтя-та и растенія-та които сѣ въ стаѣ-тъ издаватъ и тѣ чрѣзъ листа-та си водѣ за жедный-тъ въздухъ; но това което по мѣчно ще повѣрвате е че всяка ламба, всяка свѣшь и всяка цигара запалена въ стаѣ-тъ издава водѣ!

Количество-то отъ това водно испареніе което въздухъ-тъ може да попива, зависи отъ температурѣ-тъ, т. е. отъ мѣркѣ-тъ на топлинѣ-тъ и е вынѣгы точно също за същѣ-тъ мѣркѣ отъ топлинѣ, (т. е. ако стая-та има същѣ-тъ топлинѣ днесъ колкото е имала вчера, то въздухъ-тъ попива пакъ толкозъ водѣ), и когато е пріелѣ толкозъ влагѣ колкото може да държи, казва ся *насытенъ* или *пѣлнъ*. Тогазъ ако ся случи етъ нѣкоѣхъ причинѣ въздухъ-тъ да загуби малко отъ топлинѣ-тъ си; както казывать, да спадне температура-та, тогазъ въздухъ-тъ трѣба да пусне единъ часть отъ тѣзи влагѣ коѣто държи. и така когато топлый-тъ въздухъ, който ся хвърля отъ запаленѣ-тъ собѣ, ся допира до студенѣ-тъ стѣнѣ коѣто окружава стаѣ-тъ, испуща ся една часть отъ влагѣ-тъ му споредъ степенѣ-тъ на топлинѣ-тъ

на стѣнѣ-тѣ или на други-тѣ тѣла които сръщнува. Отъ това става че по многото влага ся пуца върхъ онѣзи страны на стаѣж-тѣ които сѣ по далечъ отъ огнь-тѣ или по студены: най напръдъ джамове-тѣ, а послѣ и стѣны-тѣ, защото столове-тѣ, кавапета и други нѣща които стоятъ до стѣны-тѣ, възбраняватъ топлинѣ-тѣ отъ собѣж тѣ, да ги не ударятъ толкозъ на право. Въ единѣ стаѣж която нѣма огнь по ся отваря въ другѣ дѣто има огнь, тази влага става доста ошѣщателна, и за това, когато искамы да стоплимъ единѣ стаѣж, по добръ особенъ огнь да ся пали, иначе ще влѣзе влагата повече отъ топлинѣ-тѣ отъ ближнѣ-тѣ топлинѣ стаѣж.

Да ся спрѣмъ сега малко прѣдъ прозорцы-тѣ и да видимъ какъ става явна тази влага която ся държи въ въздухъ-тѣ. Когато е по студено вѣтъ отъ колкото е вѣтрѣ въ стаѣж-тѣ, джамове-тѣ сѣ покрити сѣ елиня видъ *росѣ* (просто ся казва потъ). Много малкы капкы ся явятъ залѣпени до джамове-тѣ и тѣ ся съединяватъ въ воды или поройчета които текатъ на долу и занасятъ всичко що стои въ пѣть-тѣ имъ, и така видимъ дѣждове, водопады и наводненія въ единѣ малкѣ образъ ставали въ стаѣж-тѣ.

(Слѣдува)

СЛОВА ЗА ДѢЦА-ТА.

Слово първо.

(Послѣдованіе отъ брой първий).

Втора-та причина защо трѣбаше да не склонимъ на грѣхъ-тѣ е защото е ОПАСНО.

Дѣца, видѣли ли сте желѣзень пѣть? Нѣкои отъ васъ които сте ходили отъ Варна до Русчукъ сте видѣли, но и други-тѣ сѣ чули, и така всички знаете що е желѣзница. Добръ, тамъ има единѣ дългъ *тренъ*, т. е. много желѣзны кола заловены едни за други, и огненна макина отъ прѣдъ която ги тегли сѣ единѣ страшиѣ бързинѣ. Кола-та были еднажъ пълни сѣ пѣтници и като дошли до едно мѣсто дѣто отъ единѣ-тѣ странѣ на пѣть-тѣ имало пропасть дълбока, тамъ единѣ злодѣецъ былъ турилъ на пѣть-тѣ отъ горѣ едно дърво. Тренъ-тѣ идель сѣ голѣмъ ескотъ и управитель-тѣ не видѣлъ дърво-то. Съ едно страшно удраніе и блѣсканіе, и макина-та и кола-та ся у-

дарили на това дърво и ся прѣтурили и ся низринѣли долу въ тѣзъ пропасть, и мнозина отъ пѣтници-тѣ были убити, а други ранени.

Всичко това страданіе и всички тази пагуба станѣла отъ това дърво турено тамъ на пѣть-тѣ. Не е ли много опасно да тури нѣкой дърво на таково мѣсто?

Така и грѣхъ-тѣ е опасно нѣщо. Богъ ни заповѣда да ходимъ въ пѣть-тѣ на Негови-тѣ святи заповѣди; но грѣхъ-тѣ както оновѣ дърво на желѣзний-тѣ пѣть отгласкува ны отъ пѣть-тѣ и сгрува ни безмѣрнѣ поврѣдѣ.

Прѣди мако врѣме нѣколко работници градели единѣ высокъ стѣлпъ. Маторъ-тѣ былъ заржчалъ много строго на работници тѣ да турятъ камъне-тѣ съ голѣмо вниманіе, а особно първы-тѣ или основателны-тѣ редове върхъ които трѣбало да легне всичка-та тежина на зданіе-то. Но единѣ отъ работници-тѣ не марила за това, но оставилъ единѣ камъкъ малко нѣщо искривень. Какво излѣзва отъ това? пытате вы сега. Ще видите. Работа-та слѣдвала добръ, никой не стѣгдвалъ че имало единѣ камъкъ не на мѣсто, но понеже други-тѣ камъне които лежали отъ горѣ на тозъ камъкъспоредъ него были наредени, и тѣ ся толкозъ искривили щото колкото по на горѣ ся искавала работа-та толкозъ по опасна ставала. И най сетѣ когато стѣлпъ-тѣ станѣлъ до тридесетъ лакти высокъ — срутилъ ся и подъ него отъ долу работници-тѣ ся смазали. Всичкий-тѣ трудъ ся загубилъ съсъ скѣпоцѣнный-тѣ животъ на мнозина челоуѣцы — всичко това станѣло по причинѣ на единѣ камъкъ не намѣстень добръ! Работникъ-тѣ който турилъ онзи камъкъ не мислилъ за пагубѣ-тѣ която послѣдовала отъ негово-то небрѣженіе.

Любезни мои млади! Вы сега зиждайте свои-тѣ си характеры. Полагате основѣ-тѣ на характеры-тѣ си въ тѣзи навѣкновенія, на които сега ся навѣкнувате. Да не забравяте що зидате и гледайте *всякой камъкъ да бѣде на мѣсто-то си*. Ако грѣшны-тѣ поискать да вы примають да не съизволите.

Третья-та причина защо не трѣба да склонимъ на грѣхъ-тѣ е защото е СРАМОТНО.

Грѣхъ-тѣ е срамотень въ двѣ отно-

шенія: — срамотенъ въ погледъ-то или въ лице-то което ни дава, и срамотенъ е заради *дружина-та* въ които ни въвежда. Какъвъ погледъ или какво лице ни дава грѣхъ-тъ? може да пита нѣкой. Да ви кажъ.

Видѣли ли сте куклы-тъ отъ еластикъ които продаватъ за играчки? Знаете че лице-то на такъвъзъ една кукла е мѣкъ и като го натискашь или го дърпашъ, правишь го да има съвѣтъ другъ единъ видъ; смѣе ся, плаче, криви ся споредъ както го държишь и като го оставишь пакъ стои както си е было напърѣдъ.

Сега да ви кажъ че ваши-тъ млади лица сж по меки отъ еластикъ, и има вжтрѣ въ тѣхъ много отъ тѣзи тънки жици или вървки които ся казватъ *рыбици*.

Тѣзи рыбици дърпатъ или теглятъ на горѣ, на долу и на една страна споредъ както усѣщамъ или радость, или скърбъ или гнѣвъ. Когато ви е жално за нѣщо, който ви поглежда и познава отъ лицето ви че имате скърбъ. Когато видите нѣщо смѣшно, или ако имате радость за нѣщо, тѣзи малки рыбици дърпатъ уста-та ви и показватъ смѣхъ.

Но когато струваме грѣхъ, лоши чувства има въ насъ които дърпатъ тѣзи рыбици на лица-та ни. Гнѣвъ-тъ дърпа едни рыбици и тогазъ става лице-то грозно. Гордость-та дърпа нѣкои рыбици, така и зависть-та и лицемѣрие-то и всяко едно отъ тѣзи чувства има свой-тъ си образъ и видъ който ся показва на лице-то.

Но зло-то е това че тѣзи рыбици когато работятъ много, тогава лице-то не ся враща на първо-то си състояние да стои както си бѣше по напърѣдъ, но той-зи лошъ видъ остава на лице-то. Онѣзи които даватъ много свободъ на тѣзи страсти и лоши чувства, лица-та имъ ги ставатъ толкозъ искривены щото който види познава ги отъ лица-та имъ какъ-вы сж.

Лице-то на едно дѣте колко и да е хубаво пакъ гнѣвъ ако дърпа много всякой день рыбицы-тъ му, най сетнѣ то ще ся искриви щото всякога да ся гледа незадоволно и сърдито. Единъ чловѣкъ ако ся е прѣдалъ толкозъ на пары щото да обыча пары повече отъ всяко нѣщо, това сребролюбие ще напечати на лице-

то му толкозъ скжпъ и унизенъ единъ образъ, щото всякой който го види да казва, Ето сребролюбецъ-тъ. Ако ся научи нѣкой да краде и то полека лека ся напечатва на лице-то му и той не може да има честенъ образъ.

Знаете, дѣца, че Свято-то Писаніе ни казва че грѣхъ-тъ е укоръ и срамота за тогозъ който го прави, и ако съизволимъ на него, той ще дърпа тѣзи жици на лица-та ни, щото гледъ-тъ ни да стане много срамотенъ. Да не оставаме ни гнѣвъ, ни гордость, ни страсти-тъ да досегнатъ тѣзи рыбици на лица-та ни да не бы да ны направятъ толкозъ грозны и безобразны щото да не ны обыча нѣкой. Но любовь и кротость и благоволеніе и честность и истинолюбіе теглятъ тѣзи рыбици чрѣзъ които ще станемъ красноличны и любезны.

Може да сте чули повѣсть-тъ за *Два-та портрета* (образа), която дава толкозъ добръ примѣръ за тѣхъ щото трѣба да го споменемъ тука.

Единъ Италианецъ Живописецъ искалъ да опише единъ образъ който да прилича на образъ на ангелъ. Еднажъ видѣлъ той въ улицъ-тъ едно дѣте съ най весело, най сладко и най красно лице отъ колкото бѣ видѣлъ. Той рекъ: "То-ва е което искамъ." Написалъ той образъ-тъ на това хубаво дѣте и го окачилъ въ писалище-то си. Всякой ся чудилъ на хубость-тъ му. Всякой казвалъ видѣ-тъ му е като на ангелъ." И живописецъ-тъ самъ си много обычалъ да сѣди въ ста-нъ-тъ си съ очи-тъ си вгугачены въ този образъ когато ималъ нѣкоя скърбъ или нѣкое смущеніе въ умъ-тъ си, и нѣкакъ си мислилъ той че му олекнувало отегченіе-то съ това гледаніе.

Много пакъ трѣсилъ той да намѣри нѣкоя главъ която да земе той като противъ на този образъ и да пише образъ-тъ ѝ за примѣръ на грозотъ.

Слѣдъ нѣколко години врѣме той видѣлъ одного чловѣка съ едно лице най грозно и най страшно отъ колкото бѣ видѣлъ той до тогава. На лице-то му были всички-тъ бѣлѣзи на страсть и на всякакъвъ грѣхъ. Щомъ го видѣлъ живописецъ-тъ рекъ, "Той става за второй-тъ ми портретъ." Писаъ го и го окачилъ тамъ при хубаво-то лице. Голѣма раз-

лика! Колкото различава небе-то отъ земи-тъ.

Но чудно-то е това че когато живо-писецъ-тъ испыталь за тогози злодѣда на когото второй-тъ портретъ, намѣрилъ че този челоѡкъ былъ *сѣщій-то* отъ когото като былъ дѣте писалъ первый-тъ портретъ. Какво бѣше промѣнило този ангелъ на діаволъ? Съ еднѣ думѣ казвамы *грѣхъ-то*. Казахмы че грѣхъ-тъ е срамотенъ, защото прави на челоѡка лице-то или образъ-тъ да бѣде срамотенъ. Не е ли така?

(Слѣдува)

поправенъ часовникъ.

Сега ты, Саро, отъ днесъ трѣба да ся постарашъ да станешъ добро момиче.

— Тате, постарахъ ся, но напрасно: и е излишно да ся опитамъ пакъ.

— Не трѣба да говоришь тѣй, чадо мое. Забравила ли си нашій-тъ ветхъ часовникъ? Колко пакти отиваше назадъ и напредъ и ты мя съѡтѡваше да купишъ другъ? Можешъ ли да ми кажешъ що му сторихъ? Защото сега отива много добръ.

— Подновилъ си пружини-тъ и очистилъ си отъ прахъ лице-то, показатели-тъ и колета-та; турилъ си го послѣ да работи, и оправялъ си го всякой день додѣ си сполучилъ да го направишь да показва часть-тъ право.

Твърдѣ добръ! тѣй стори и ты съ лукаво-то си сѣрдце. Заречи ся наново и моли ся Богу за да можешъ да упазишь зареченія-та си и да ги вършишь. Моли ся Богу да очисти сѣрдце-то ти отъ всякакѡжъ злѣ мысль и зло усѣщаніе и да го напълни съ онуй що е добро и свято. Варди ся отъ искушенія-та отъ които си обыколена и управяй поведѣніе-то си споредъ зарѣчванія-та на Св. Писаніе, и бѣди извѣстна че ще живѣешъ право и ще имашъ богато въ-даваніе.

РАСТИТЕЛНЫ ШАРОВЕ (буи).

Три шара най распространены въ царство-то на саденія-та сѣ *жълто-то, червено-то и зелено-то*. Шарно-то вещество ся истискава отъ разны части на саденіе-то. Отъ цвѣль-тъ и листіе-тъ, както синило-то, отъ кореніе-тъ, както еритроданъ-тъ разны-тъ шарове или чрѣзъ истискваніе или чрѣзъ вареніе.

Исти-тъ шарове, които гледамы въ саденія-та, найбръмы и въ копаемы-тъ и руды-тъ, но тогази ся выкатъ за разлика рудни шарове и сѣ неизгладими.

ГЪЛЪБИ ЗАМИНУВАТЕЛИ.

Въ Америкѣ ся намѣрватъ единъ видъ гълѣби, които ся казватъ заминуватели, защото заминуватъ на чети отъ мѣсто на мѣсто. Много пати толкозь голѣмы сѣ чети-тъ на тѣзи гълѣбы, што покрыватъ сѣнце-то цѣли дни. Въ едно такова заминованіе, което ся случило въ провинціи-тъ на Охио, смѣтнало ся че гълѣби повече отъ деветъ миллиона непрѣстанно заминували три цѣли дни, а челоѡци-тъ ловили и убивали отъ тѣхъ съсъ стотины.

Тѣзи гълѣби дѣто лежатъ правятъ купове отъ торъ съ който ся покрыватъ много острова отъ Тихый-тъ океанъ, и който прѣносятъ съ кораби за да торятъ нивы-тъ.

БОГЪ НА СЕЛЯНИНА.

Единъ ученъ матеріалистъ *) и безбожникъ сръщилъ единъ день одного селянина който отиваше на църкѡжъ, облѣченъ въ празничны-тъ си дрехы и съ Евангеліе-то и Псалтирь-тъ въ рѣкѣ.

— Кадѣ отивашъ? попыталъ го той.

— На църкѡжъ, Господине.

— Какво ще правишь тамъ?

— Ще ся помолихъ на Бога.

— Кажи ми сега, челоѡче, какъвъ е твой-тъ Богъ? Голѣмъ ли, или малъкъ?

— И голѣмъ е, и малъкъ е, Г-не.

— Какъ може и двѣ-тъ да бѣде?

— Така, Господине, Той е толкозь голѣмъ што и небеса-та на небеса не можтъ да го вмѣстятъ, а пакъ толкозь малъкъ е што може да обитава въ сѣрдце-то на такъвзи единъ като мене си-ромахъ.

Ученый-тъ матеріалистъ исповѣдвалъ послѣ и казувалъ че тойзи отговоръ отъ този простъ селянинъ направилъ въ него-въ-тъ умъ едно по голѣмо впечатлѣніе отъ колкото былъ приелъ той отъ много други голѣмы книги на дълбокоучены богослови.

*) Име-то матеріалистъ (вещевеникъ) ся отдава на онѣзи които отрицаватъ всяко духовно сѣщеваніе, т. е. казватъ че нѣма духъ, и само за плѣтскы-тъ и вещевениы-тъ нѣща мудруватъ.

БЕЗУМНА ГОРДОСТЪ.

Единъ князь въ Срѣднѣхъ Африкѣ, глътатаръ на едно стѣснѣнѣ ничтожно и малозначително племе едно врѣме пріеълъ въ колибѣ-тѣ си като гостъ единъ знаменитъ и ученъ пѣтникъ Англичанинъ. Князь-тъ ся исправилъ и замахнувалъ на самъ на тамъ съ оружія-та си гордо и надуто нѣкакъ, послѣ сѣдѣлъ та попыталъ пѣтника: “Хей, какво мислятъ за мене въ Европѣ?”

Дѣца, какво мислите ви за него?

ЕСХИНЪ И АРИСТИППЪ.

Пише въ исторіѣ-тѣ, че Аристиппъ и Есхинъ, двама отъ прочуты-тѣ философы на ветхы-тѣ Еллини, прѣстанѣли отъ распріѣ-тѣ, въ който ся были вилѣли, съезъ слѣдующій-тъ начинъ. Аристиппъ отива при Есхипа та му казва: “Щеши ли да ся упріятелишь?”

“Отъ всичко-то си сърдце,” отговорилъ Есхипа.

“Но помни, отговорилъ Аристиппъ, макаръ че съмъ по старъ отъ тебе, съезъ всичко туй азъ първо поискахъ миръ-тъ.”

“Наистина, отговорилъ Есхинъ, и за туй ще тя познавамъ всякога за по достоинъ чловѣкъ; защото азъ начнѣхъ распріѣ тѣ, а ты миръ-тъ.”

ОБЫЧАЙТЕ ВРАГОВЕ-ТѢ СИ.

Георгій ся разгнѣвилъ единъ день на Ивана и го ударилъ въ училище-то, и учитель-тъ като видѣлъ искалъ да го накаже; но Иванъ ся завтекълъ и молилъ учителя да му прости. “А защо желяеш да не бѣде наказанъ онзи що ти стори зло?” попыталъ учитель-тъ. “Защото, отговорилъ Иванъ, Христосъ зарѣчва да прощаваме на врагове-тѣ си.”

ЗА МОМЧЕТА-ТА.

Прѣди петдесетъ и не знамъ колко години едно сиромашко момче минѣло прѣзъ едно село което бѣше на пѣть-тъ му за градъ-тъ Бостонъ въ Америкѣ. Всичкий-тъ му имотъ былъ вѣрзанъ въ единъ кърпѣ и състоялъ отъ двѣ три ризи и нѣколко чорапы. Момче-то обѣдвало при единъ селянинъ, който не му поискалъ нищо, но момче-то съ единъ благороденъ духъ нерачило да яде отъ милостыня, и като нѣмало пары, наскло дърва за о-

гнѣ-тъ и така почтенно платило за обѣдъ-тъ си.

Това момче бѣ *Георгій Пибодій*, който прѣди малко ся прѣстави въ Англіѣ и на когото Англіѣско-то правителство е сторило отличнѣ-тѣ честь да пратятъ въ Америкѣ тѣло-то му въ особнѣ единъ въоруженъ фрегатѣ. Той е който е далъ близу до единъ милионъ лиры за сиромашы-тѣ въ Лондонъ и половинъ милионъ лиры за въспитаніе-то на освобождены-тѣ черны въ Америкѣ. Сега всички-тъ просвѣщенъ свѣтъ въсхвалява името на Георгія Пибодія чловѣколюбецъ-тъ.

Чуешъ ли момче? сиромашъ ли си? Прилѣжавай, да ся не срамувашъ отъ работѣ; честенъ да си до послѣднѣ-тѣ парѣ, и надѣвай ся на Бога.

КАКЪ СЯ ПОЗНАВАТЪ ДОБРЫ-ТѢ МОМЧЕТА.

Единъ търговецъ обявилъ чрѣзъ вѣстницы-тѣ че му трѣбало едно момче. Много момчета ся прѣдставили, толкозь много щото търговецъ-тъ не знаялъ какъ да избере, и така ги върнѣлъ всички и обявилъ пакъ чрѣзъ вѣстницы-тѣ така: “Въ мазѣ-тѣ на Господина М... иска ся като ученикъ едно момче, което слуша майкѣ си.”

Мислѣте сега, милы мои дѣца, колко сѣ дошли, като чули това. Споредъ както ся научавамъ, само двѣ отъ всички онѣзи смѣили да дойдѣтъ и да кажѣтъ “Господине, азъ слушамъ майкѣ си.”

Момченце ты, което имашъ прѣдъ очнѣзи редовце, можешъ ли да кажешъ искренно че слушашъ майкѣ си? Богъ да ти помогне да бѣдешъ покоренъ сынъ на любезнѣ-тѣ си майкѣ.

ЗАРАДИ ЛУКСЪ-ТѢ.

Почти всяка часть отъ тѣла-та ни изыскува едно що годѣ иждивеніе. За нозѣ-тѣ трѣбуватъ обуца, за крака-та чорапи; и за другы-тѣ части на тѣло-то трѣба обѣлѣко. За стомахъ-тъ трѣба довольно храна. Очитъ ни ако и да сѣ твърдѣ много потрѣбни намъ то пакъ тѣ не иждивяватъ много, само по нѣкогашъ и то по нуждѣ искатъ да имъ ся помага съ едни очила които не коштуватъ много. Това е тѣй колкото за наши-тѣ очи, но людскы-тъ очи сѣ които ны съзываютъ. Всичкий свѣтъ освѣтъ мене ако

бѣше слѣпъ тогазъ менѣ не ми трѣбахъ нито хубавы дрехы, нито хубава кѣща нито хубавы покѣщениы. А тогазъ отъ колко грыжи щѣхъ да бѣдѣ свободенъ азъ! (Венеаминъ Франклинъ.)

Душевенъ миръ. Казватъ че има въ море-то таквызи дълбини които никоя буря колко и да бѣде силна не може да размѣти; по на долу сѣ отъ колкото постигва власть-та на бури-тъ които фучатъ по повърхность-тъ.

Така има и въ сине-то небе надъ главы-тъ ни высочины дѣто облакъ не постигва, и вътръ не вѣе, дѣто е всегдашно видѣло и ясно слънце и нищо не смущава ствърсениж-тъ тишинѣ.

И двѣ-тъ ставатъ уприличенія на тѣзи души които Господь Исусъ посѣщава, на които Той продума миръ, отъ които испажда Той страхъ-тъ и на които Той пали кандило-то на надеждѣ-тъ.

Отбѣгвай отъ праздность. Съсыпваніе и вещественно и духовно, на мнозина чловѣцы зѣло е начало-то си отъ нѣкой празденъ часъ. Занимаваніе-то е всеоржжіе на душѣ-тъ, и онзи младъ чловѣкъ който може да сѣди и да ходи день изъ день безъ да намѣри съ що да ся занимава твърдѣ близу е стигналъ до съсыпваніе и въвършениж развалѣ. Видѣли сме дѣйдѣ единъ вѣхтъ картинѣкъ, която ся описва диаволъ-тъ като рыбаръ, че лови чловѣцы като рыбы съ вѣдицѣ. Спорѣдъ чловѣкъ-тъ таквазъ бива стрѣвъ-тъ която ся туря на вѣдицѣ-тъ за ѣхъ покрыва; но за праздный-тъ и лѣнивыи-тъ чловѣкъ диаволъ-тъ нищо не трѣба да ниже на вѣдицѣ-тъ защото тѣ съ лакомство глѣжтъ и голѣ-тъ вѣдицѣ.

— *Голѣми скѣрбъ и голѣма радость.* Единъ добръ старецъ е реклъ: Когато съмъ на умирање що имамъ най голѣмѣ скѣрбъ и най голѣмѣ радость: най голѣма-та ми скѣрбъ ще бѣде дѣто съмъ толкозъ малко сторилъ за Господа Исуса, и най голѣма-та ми радость ще бѣде че Господь Исусъ е сторилъ толкозъ много за мене.

— Когато ся разсърдишь изброй десетъ прѣди да продумаешь; ако ли си много разгнѣвенъ, то изброй сто.

— Кафе-то ся е донесло пръвъ пѣтъ въ Англіѣ въ лѣто 1641.

ДОМАШНЫ РЕЦЕТЫ.

Противъ блѣваніе. За да възпрѣ блѣваніе-то едно добро срѣдство е да тури върхъ стомахъ-тъ еднаж кѣрпѣ намокренѣ съ съ спиртъ въ който да има и малко *ментово масло* (нане яхъ).

Друго срѣдство е да тури лапѣ отъ счуканы каремфилы, зинджиферъ и мисперено (папурѣно) брашно. По нѣкога даватъ и едно лапче отъ червенъ пиперъ.

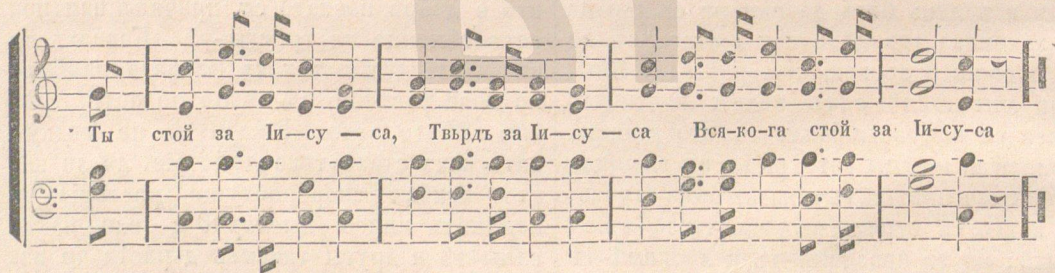
Противъ лошии миризмы. Лоша-та миризма отъ мыяриници, заходи и прѣ. както въ одаи-тъ на болны-тъ, махнува ся чрѣзъ употребяваніе-то на *сачи кѣбрѣзъ*. Зеленый-тъ *сачи кѣбрѣзъ* разстопенъ въ дѣждовнѣ водѣ (100 драма въ 5 оки водѣ) и оставенъ въ таквызъ мѣста или попрѣсканъ по земѣ-тъ, за малко врѣме очистя вѣздухъ-тъ.

Противъ трѣскѣ-тъ. Намѣрвамы това въ единъ *рапортъ* отъ нѣкои лѣкари въ Франціѣ; не знаеме да ли има нѣкоѣ силѣ, но понеже е просто и лесно мыслимъ че струва за опитваніе. Казватъ че цвѣтъ-тъ който ся выка *слѣзничогледъ*, а на мѣста и *слѣзичева майка* и *слѣзичева либовница*, дѣто ся сѣе изобилно има едно противодѣйствіе противъ испаренія-та отъ блатовиты-тъ мѣста и които както е добръ познато сѣ причинѣ или носятъ сѣменца на трѣскы-тъ. Казватъ че въ Холландіѣ отъ какъ посѣяли изобилно това растеніе въ нѣкои области, трѣска нѣмало вече. Лѣкари-тъ не тѣкуватъ какъ става това дѣйствіе, да ли както всячки скорорастущи растенія чѣ издыхатъ много *кислорода*, или както елхы-тъ и другы таквызъ дървета чѣ издавать *озонъ* който уничтожава онѣзи микроскопическы животинкы и растителны сѣменца които ся намѣрватъ въ мъглы-тъ и испаренія-та отъ таквызи мѣста и които производятъ болѣсть-тъ.

Читатели-тъ познаватъ тойзи цвѣтъ. Стебло-то му, високо 5 или 6 лакти и на върхъ-тъ има единъ голѣмъ тѣркалестъ жѣлтъ цвѣтъ. Прилича на слънце, и ся обраца къмъ слънце-то. Добръ бы было при онѣзи села или чифлицы дѣто владе тази болѣсть да ся посѣяше този цвѣтъ като за опытъ. Друга полза ако нѣма отъ тѣхъ, сѣмена-та имъ които имать много, ставатъ изрядна храна за кокошкы и пуйкы, които гы ядѣтъ съ охотѣ, и огояватъ ся.

СТИХОТВОРЕНИЕ.

СТОЙ ТВРДЪ ЗА ИСУСА.

1. Борба непрѣстанна е тоъ нашъ животъ
Противъ Сатанъ и плѣть-тѣ и грѣхъ-тѣ :
И ный смы войници ; ще гы побѣдимъ,
И вѣрно за нашій-тѣ Вождъ ще стоимъ.
Стой вѣренъ и ты за Христа твой-тѣ Спасъ:
Той вѣренъ стоя на Голгоѣж за насъ :
Ты стой за Иисуса,
Тврдъ за Иисуса,
Всякога стой за Иисуса.

2. Свое всеоружіе Богъ ще даде ;
Насъ съ правдъ и съ истинъ ще облѣче ;
И чрѣзъ благовѣстіе-то на миръ-тѣ
Ще води нозѣ-тѣ ни въ свой-тѣ си пжѣ.
Стой вѣренъ, и прч.

3 На вѣрж-тѣ щитъ-тѣ намъ ще угаси
Всп-тѣ на врагъ-тѣ разжѣжены стрѣлы :

Съ надѣждъ за шлемъ ный безъ страхъ ще
стоимъ,
И слово-то Божіе за мечъ ще ддржимъ.
Стой вѣренъ, и прч.

4 Противъ многочисленны хитры врагы
Ще ся “укрѣпяемы въ Господа” ный ;
Молитва и бдѣніе ще ны ддржать ;
Оржжія-та ни тогаъ ще блещать.
Стой вѣренъ, и пр.

5 Когато прѣминеъ прѣзъ тѣзи борбъ,
Оттатѣкъ ужаснѣ-тѣ смъртнѣ рѣкѣ,
Той ще ни приеми на свѣтлнѣ-тѣ брѣгѣ,
И ще тѣржествувамы съ Него до вѣкѣ.
Стой вѣренъ, и пр.